

чної освіти розгортається поступово у відповідності з основними етапами навчання:

- на початковому етапі навчання – формування основних уявлень про взаємозв'язки людини з оточуючим середовищем, ціннісних настанов по відношенню до явищ і процесів біосфери;
- в основній школі – становлення екологічної культури, здорового способу життя та екологічної діяльності на основі розуміння систематичної будови природного середовища;
- на етапі загальноосвітньої школи – становлення екологічної відповідальності як риси особистості на основі знань основного змісту екологічних проблем.

Цілком очевидно, що будь-яка діяльність в галузі екологічної освіти та виховання має відношення до цілого ряду дисциплін, бо формування цілісної картини світу можливе лише на основі інтеграції знань. Біоетика також народилася як органічне поєднання новітніх досягнень біологічної науки та медицини з духовністю [5]. І поки вирішується можливість введення у шкільний курс уроків біоетики, реалізація її завдань і принципів частково здійснюється в процесі екологічної освіти та виховання підлітків.

Таким чином, екологічна освіта стала методологічною основою і підґрунтям сучасної біоетики.

Література

1. Запорожан В.М. Біотехнології мають контролюватися суспільством // Ваше здоров'я.-2001. – 23 листопада. – с.8-9.
2. Гриньова М.В., Кращенко Ю.П. Біоетика у методології сучасного природознавства. // Біоетика (Сучасні проблеми, їх філософсько-методологічний аналіз, інтеграція принципів біоетики у природничо-наукову освіту) . – Полтава, 2005. – с.9-14.
3. Кращенко Ю.П. Реалізація принципів біоетики в гуманістично орієнтованому педагогічному процесі. //Там само. – 2005. – с.4-7.
4. Гриньова М.В., Джурка Г.Ф., Кращенко Ю.П. Гуманізація освіти у вимірах біоетики. //Там само. – 2005. – с.2-4.
5. Кундієв Ю.І. Біоетика – веління часу. // Вісник НАН України. – 2001. – №11. – с.11-16.

ЭКОЛОГИЧЕСКУЮ ПЕДАГОГИКУ – В ПРАКТИКУ СОВРЕМЕННОЙ ШКОЛЫ

*Пивовар Н.М., Хилинская Т.В.
Полтавский ГПУ имени В.Г. Короленка*

Сфера педагогического труда относится к социономическому типу профессий, где ведущую роль играет процесс общения. Через общение, как основное средство обучающего и воспитывающего воздействия, формируется личность ребенка. Именно особенности общения заключают в

себе мощный резерв продуктивности педагогического процесса.

В формировании и развитии психических и личностных свойств индивида в психологии главенствующее место отводится ближайшему и значимому для человека окружению.

Таким образом, личность педагога, его стиль, культура общения имеет непосредственное влияние на формирование личности учащегося.

Из этого следует, что особенности характера детей имеют социально-психологические предпосылки, а истоки психических нарушений и отклонений в поведении являются результатом неблагоприятных контактов с окружающими, и в первую очередь – с учителем.

Вслед за В.А. Сухомлинским, доктор А.А. Дубровский отмечает катастрофический рост в школе детских дидактогенных неврозов, психических расстройств, в которых виноваты, прежде всего, учителя.

Основной причиной этих отклонений являются бесчисленные детские фобии, страхи, которые порождает сам учитель, его равнодушие к ученику, ежедневный диктат, грубость, жестокость. Словом, репрессивная и агрессивная по отношению к ребенку педагогика.

Авторитарно-императивный педагогический процесс увел нас от действительного педагогического профессионализма и ввел во власть формальной педагогики. Ш.А. Амонашвили пишет, что природа творит ребенка наподобие самой себя, а значит, приступая к воспитанию, мы непосредственно соприкасаемся не с суммой психологических свойств в одном человеческом существе, а с самой Природой. Природа – сама жизнь, и ребенок тоже жизнь. Природа, очеловеченная в человеке, будет проявлением высокого гуманизма, любви, понимания, уважения, доброты. Если же педагогический процесс противостоит этому движению, будет наблюдаться нарушение экологии Природы в ребенке. Педагогика, которая опирается на грубую силу, вредна. Экологический взгляд на ребенка, экологическая педагогика – вот что необходимо сегодня, ибо гибнут не только природные богатства из-за грубого и бездушного с ними обращения, гибнут дети из-за разрушения в них равновесия природы.

Ролевые отношения, монологический характер организации контактов между учителем и учащимися обладает наименьшим коммуникативным и воспитывающим потенциалом.

Именно при таком типе общения вероятен негативный педагогический эффект воздействия на личность. Создаются условия для конфликтов, угрожающие нормальному психическому и нравственному развитию.

При ролевом типе отношений ученик рассматривается не как равноценная личность, а лишь как объект возможного манипулирования и средство достижения эгоцелей субъекта, пишет психолог Г.А. Ковалёв. Контакт при этом минимален, межличностные отношения формализованы, регламентированы. При таком типе отношений отсутствует эмоциональный контакт, взаимопонимание, нарастает отчуждение, напряженность. Всё это невротизирует личность ребенка, возникают барьеры, отчуждение, психологические защиты и, в конечном результате, отклонения от нормы поведения.

На наш взгляд, наиболее перспективной является модель комплексной поддержки учащихся, предложенная О.Г. Газманом, которая требует от педагога освоить позицию недирективного вмешательства. Сущность её – в постоянной актуализации каждого участника, реализация права выбора каждым своих критериев происходящего. Выстраивая свою собственную жизненную стратегию, учащийся идёт от того, что он хочет, может, есть, к тому, что он должен. Стратегия направлена на помощь учащемуся в осознании многомерности своего жизнотворчества, особенностей сопряжения внутреннего состояния на всех этапах самосозидания и обучения.

Диалог, родовая форма человеческого ("межсубъектного") существования и личностного развития должен лечь в основу педагогического общения как наиболее соответствующего природе человеческой психики, обеспечивающей высший уровень контактов между людьми, нормальное психическое и личностное развитие человека, помочь самореализации учащихся.

Литература

1. Амонашвили Ш.А. Измеряется ли духовная жизнь? – УГ, 1986, 12 июня.
2. Ермолаев В.Я. Педагогика доктора Дубровского. – Анапа, 1993. – 157 с.
3. Здоровье и возможности его сохранения в педагогическом процессе: Учеб. пособие / Г.А. Засобина, В.И. Назаров и др. – Иваново: Иванов. гос. ун-т, 2003. – 192 с.

КОМІТЕТИ З ПИТАНЬ БІОЕТИКИ В УКРАЇНІ І ЗА РУБЕЖЕМ

Сердюк О.Г., Сердюк О.О.

Полтавський ДПУ імені В.Г. Короленка

Основна роль в реалізації сучасних правових питань біоетики сьогодні ґрунтується на діяльності біоетичних комітетів. Існуючі в світовій практиці етичні комітети діють на двох рівнях – національному і місцевому. В Україні на національному рівні створені: Комітет з біоетики при Президії НАН України, Комітет з біоетики при АМН України і Етичний комітет при МОЗ України.

Діяльність національних етичних комітетів, як правило, присвячена рішенням етичних питань глобального характеру, виробленню загальних етичних принципів, положень, протоколів; вони також проводять експертизу міжнародних і багатоцентрових наукових досліджень. Ще однією важливою функцією національних комітетів є здійснення діалогу з громадськістю, її освіта в області проблем біоетики [2].

Робота місцевих біоетичних комітетів включає реалізацію основних принципів роботи Національних комітетів на регіональному рівні. І якщо на сьогоднішній день в Україні на місцевому рівні існують комітети, що